

Fakta om sopor

Lärarmaterial

VAD HANDLAR BOKEN OM?

I Sverige slänger varje person cirka 470 kg sopor per år. Mycket av soporna kan återvinnas om man är duktig på att sortera. Glas och metall kan till exempel återvinnas hur många gånger som helst. Tyvärr så påverkar våra sopor jordklotet och skapar problem i naturen för djuren bland annat. I haven flyter det omkring en massa plast som är livsfarlig för många djur.

LGR 11 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Lässtrategier för att förstå och tolka texter från olika medier samt för att urskilja texters budskap, både de uttalade och sådant som står mellan raderna. (SV åk 4–6)
- Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras typiska uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord, bild och ljud samspelar, såväl med som utan digitala verktyg. (SV åk 4–6)
- Beskrivande, förklarande, instruerande och argumenterande texter, till exempel faktatexter, arbetsbeskrivningar, reklam och insändare. Texternas innehåll, uppbyggnad och typiska språkliga drag. (SV åk 4–6)
- Att argumentera i olika samtalssituationer och beslutsprocesser. (SV åk 4–6)
- Muntliga presentationer och muntligt berättande för olika mottagare, om ämnen hämtade från vardag och skola etc. (SV åk 4–6)
- Framställning av berättande och informativa bilder, till exempel serier och illustrationer till text. (BL åk 4–6)
- Reklam- och nyhetsbilder, hur de är utformade och förmedlar budskap. (BL åk 4–6)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Formulera sig och kommunicera i tal och skrift.
- Läs och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.
- Anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang.
- Kommunicera med bilder för att uttrycka budskap.
- Analysera historiska och samtida bilders uttryck, innehåll och funktioner.

LGRS 11 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Lässtrategier för att avkoda och förstå texter. (SV åk 4–6)
- Kommunikation för olika syften. Lyssna, svara, fråga, berätta samt uttrycka önskemål och känslor. (SV åk 4–6)
- Muntliga presentationer. Hur man genomför presentationer inför grupp. Bilder, digitala medier och verktyg samt annat som kan stödja presentationer. (SV åk 4–6)
- Strategier för att skriva olika typer av texter, till exempel meddelanden. (SV åk 4–6)
- Framställning av berättande bilder, till exempel seriebilder. (BL åk 4–6)
- Informativa bilder, till exempel läromedelsbilder. Vilka budskap de förmedlar och vilken påverkan de kan ha. (BL åk 4–6)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Tala och samtala i olika sammanhang.
- Läs, förstå och reflektera över olika texter.
- Skriva texter för olika syften och mottagare.
- Skapa bilder med olika verktyg, tekniker och material.
- Undersöka bilder och värdera deras syften.

ORD ATT FÖRKLARA

förbränning

aluminium

gas

förebygg

anläggning

behållare

VÖL-SCHEMA

Låt eleverna fylla i ett VÖL-schema innan ni börjar läsa boken.

Vilka förkunskaper har eleverna? Vad vill de lära sig?

När ni har läst boken får eleverna fylla i den sista tabellen, där de berättar vad de har lärt sig.

Vet	Önskar veta	Lärt mig

BILDANALYS

Nedskräpning drabbar naturen och djuren hårt. Diskutera följande bilder.

Förslag på diskussionsfrågor:

- Vad visar bilden? Vad ser vi? Vad känner du när du tittar på bilden?
- Vad kan gå fel? Vilka konsekvenser kan det bli?
- Vad har vi gjort för fel? Vad hade vi kunnat göra annorlunda?

ARGUMENTERANDE TEXT

Eleverna ska träna på att argumentera. De ska både skriva en argumenterande text och kunna framföra argumenten muntligt. Argumenten ska handla om sopor och deras påverkan på vår jord.

Här är några exempel:

- Skippa plasten för att rädda våra djur!
- Återvinn för att rädda vår jord!
- Sluta handla nytt!

Här är ett förslag på en mall att utgå ifrån när man ska skriva en argumenterande text.

Inledning (som presenterar en åsikt)

Argument 1

Argument 2

Argument 3

Avslutning (sammanfattar åsikten)

Plakat

Som ett komplement till den argumenterande texten som ska framföras, ska eleverna även tillverka ett plakat. Plakatet ska ha ett tydligt budskap, kopplat till argumenten de har valt att skriva och framföra.

Feedback

- + Detta tyckte jag var bra.
- Detta tyckte jag var mindre bra.
- ? Detta undrar jag.
- Tänk på detta till nästa gång.

ILLUSTRERA EN SERIE

Eleverna ska illustrera en serie där de visar en produkts livscykel. Behöver de läsa på mer om en speciell produkt, kan de hitta fakta här: www.sopor.nu.

Här är ett förslag på en serie:

- En glasflaska med coca-cola handlas i butiken.
- Innehållet dricks upp av en ung kille.
- Den tomma glasflaskan kastas i glasåtervinningen.
- Sopbilen hämtar glasåtervinningen och kör den till Svensk Glasåtervinning.
- Glasflaskan sorteras och krossas.
- Glaset skickas till ett glasbruk och smälts ner.
- Flaskan får nytt liv och blir en glasburk som fylls med marmelad.

FACIT

LÄSFÖRSTÅELSE

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

1. Ungefär hur mycket sopor slänger en person i Sverige under ett år?
Cirka 470 kg sopor under ett år.
2. Vad gör man med avfallet idag?
Avfallet bränns och blir till el och värme.
3. Vilken är beteckningen på koldioxid?
Beteckningen är CO².
4. Varför använder vi mycket plast?
Plast är ett enkelt och billigt material att tillverka.
5. Vilka tre goda råd kan hjälpa naturen och klimatet?
Förebygg, återanvänd och återvinn.
6. Ge exempel på något farligt avfall.
Mediciner, målarfärg och starka vätskor är exempel på farligt avfall.
7. Vad är ett annat ord för att dyka i containrar för att leta mat?
Det kallas dumpstring.
8. Vissa personer lever på ett sätt som kallas zero waste. Vad betyder det?
Det betyder att de lever på ett sätt som inte skapar något avfall alls.

Frågor mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

9. Varför slängs det mer sopor i rika länder?
I rika länder har människor råd att handla mer och då blir det också mer avfall.
10. Hur kan vi minska utsläppen av koldioxid?
Om vi till exempel börjar återanvända avfallet istället för att bränna det så minskar utsläppen av koldioxid.
11. Vilka sopor går bra att återvinna?
Glas, plast, papper, kartong och metall går bra att återvinna.
12. Varför har man pant?
När man handlar något med pant får man betala en eller två kronor som man får man tillbaka när man pantar. Detta gör att fler väljer att lämna in sina pantflaskor för återvinning.
13. På vilka sätt kan djur skadas av nedskräpning?
Djuren kan till exempel få i sig giftigt avfall, skära sig på glas och metall eller få det i halsen.
14. Vad menar man med att det kan bli dyrt att kasta skräp på gator eller i naturen?
Det finns lagar mot nedskräpning. Väljer man att skräpa ner kan man bli skyldig att betala böter.

Frågor bortom raderna (Fundera och ge egna svar.)

15. Vilka finns i ditt hushåll?
Eget svar.
16. Vad gör du för att minska avfallet?
Eget svar.
17. Vad skulle du kunna börja med för att minska avfallet ännu mer?
Eget svar.

Analys

18. Varför har författaren valt att skriva denna bok, tror du?
Eget svar.